

Česká astronomická společnost

Sekretariát ČAS, Astronomický ústav AV ČR, Fričova 298, 251 65 Ondřejov
tel.: 775 388 400, <http://www.astro.cz>, cas@astro.cz

Titul Česká astrofotografie měsíce za prosinec 2012 obdržel snímek „NGC 7497 a MBM 54“, jehož autorem je Libor Richter.

Již si pomalu začínáme zvykat na záplavu barevných snímků, které na nás skrze internet chrlí obří teleskopy, ať již se nacházejí na oběžné dráze, vysokohorských observatořích či na ostrovech ztracených uprostřed oceánu. O to více nás však zaujme snímek vesmírných dalek, pořízený malým teleskopem kdesi v Čechách či na Slovensku. Takovým, který se vejde do kufru osobního automobilu, takovým, jakým pořídil v listopadu 2012 český astrofotograf Libor Richter snímek galaxie NGC 7497.

Galaxie, nesoucí pořadové číslo 7497 v katalogu NGC, byť leží v úctyhodné vzdálenosti 60 miliónů světelných let, není však ústředním motivem obrazu. Tím hlavním jsou takzvané „galaktické cirry vysokých šířek“. Za tímto tajemným názvem se skrývají difúzní molekulová a prachová mračna ozařovaná ultrafialovým světlem velmi horkých hvězd. Vzdálená méně než 1000 světelných let, nacházejí se v naší domovské Galaxii, ovšem poněkud výše nad galaktickou rovinou, než je pro klasické mračno typické. Ovšem i takovéto, téměř duchové objekty, mají své jméno, či alespoň označení v příslušném katalogu. Mlhovina, kterou zobrazuje snímek Libora Richtera, se jmenuje MBM 54.

Spirální galaxii NGC 7497 nalezneme v souhvězdí Pegase. Na její spatření se však budeme muset vybavit dalekohledem většího průměru. Její jasnost totiž dosahuje 12,3 magnitudy. Objevil ji 15. října 1784 William Herschel. Právě jeho pozorování galaxií a mlhovin, spolu s katalogy jeho syna Jiřího, se staly základem pro již zmiňovaný katalog NGC (New General Catalogue), vydaný J. E. Dreyerem v roce 1888.

Ani to ovšem není vše, co můžeme na snímku spatřit. Při pozorném pohledu zjistíme, že některé „hvězdy“ jsou poněkud „rozmazané“. Při pohledu ještě důkladnějším zpozorujeme, že ve skutečnosti nehledíme na hvězdy naší Galaxie, ale na vesmírné ostrovy – vzdálené galaxie, nacházející se stovky miliónů světelných let od nás.

Celé pole snímku, zachycující oblast nebe, kterou by pokryly 3 měsíční úplňky, se nalézá v oblasti chudé na jasné objekty. Pozorovatelé oblohy Pegase většinou odbudou mezi zuby pronesenou poznámkou o nezajímavém souhvězdí, aby rychle otočili dalekohledem k jasným galaxiím v Andromedě či Trojúhelníku. Mají pravdu, běžný dalekohled zde nemá mnoho šancí, ovšem moderní fotografický teleskop v rukou zkušeného astrofotografa ukáže i v těchto místech nebes skutečné zázraky přírody. A jedním z takových je i astronom Libor Richter. Jeho snímek jistě právem zvítězil v prosincovém kole „České astrofotografie měsíce“, soutěže pod patronací České astronomické společnosti. A zaslouženě se mu dostává nejen tohoto ocenění, ale i poděkování poroty ČAM a jistě i poděkování a obdivu všech příznivců astronomie.

Autor: Libor Richter (38)
Místo: Tuchořice
Datum: listopad 2012
Přístroj: Newton 200/800, NEQ 6, Canon 40 Da
Postup: Kalibrace Image plus, složení v Registaru, finální doladění Image plus a Photoshop. Za měsíc listopad bylo nasnímáno 7,5 hodin dat.

Vítězné snímky v jednotlivých měsících a další informace si můžete prohlédnout na <http://www.astro.cz/cam/>.

Za porotu ČAM Marcel Bělík, Hvězdárna v Úpici.